

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/19/НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН ӨНДӨРШИРЭЭТ СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ТӨВИЙН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН
ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал
Утас:70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: О.Амаржаргал
Утас:70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: "Голден пэйж Аудит" ХХК
захирал: С.Оюунгэрэл

Утас: 70117179 Цахим хаяг: info@goldenpageaudit.mn

дараах Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт
мэдээллийг хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

**ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024-02-25 № 01/98.

танай _____ -ны № _____ -т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Өндөрширээт сумын эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Өндөрширээт сумын эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангаар анхан шатны баримтаар нотлогдохгүй, 69,397.1 мянган төгрөгийн гүйлгээг баримтжуулаагүй, бараа ажил үйлчилгээ худалдан авахдаа сонгон шалгаруулалт, үнийн харьцуулалт хийгээгүй, өмнөх аудитын алдаа зөрчлийг давтан гаргасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д; 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д; 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д; 20.2.5-д; Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д; 50 дугаар зүйлийн 50.1-д; 50.1.1-д; 50.1.2-т заасантай нийцээгүй, УСНББОУС1-д Эрх ба үүрэг, Толилуулга, Тохиолдсон байх, Иж бүрэн байх, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн "Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай" 2023 оны 06 дугаар сарын 28-ны өдрийн 06 дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас зардлын төлбөрийн хариуцах өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс

019020137

үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээг тогтоосонтой холбоотой мөнгөн хөрөнгийн данс 21,496.6 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын гол асуудал

Өндөрширээт сумын эрүүл мэндийн төв нь тусгай зөвшөөрлөөр эргэлтийн эмийн сангаар дамжуулан эм худалдан борлуулах эмийн сангийн үйлчилгээг эрхлэн явуулдаг, эм борлуулсны орлого 94,148.3 мянган төгрөг цахим баримтад илүү шивэгдсэн байна.

Эргэлтийн эмийн сан нь байрны түрээсийн төлбөр, түрээсийн орлого төсөвт төвлөрүүлээгүй, төсвөөс байр ашиглалтын төлбөр, эм зүйчийн цалин хөлс, шимтгэл, гэрэл цахилгаан, дулаан, ус, хог, тээвэр, шатахууныг зарцуулж байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Нийгмийн эрүүл мэндийн ажлын хүрээнд 3 хөтөлбөрийн хүрээнд 7 арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>192,772,031.93</u>	<u>139,667,783.34</u>
МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	60,702,137.05	21,496,696.44
Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	60,702,137.05	21,496,696.44
Төгрөг	60,702,137.05	21,496,696.44
Төрийн сангийн харилцах	59,282,137.05	20,076,696.44
Арилжааны банк дахь харилцах	1,420,000.00	1,420,000.00
АВЛАГА	454,390.10	454,390.10
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	453,300.00	453,300.00
Бусад авлага	1,090.10	1,090.10
Байгууллагаас авах авлага	90.10	90.10
Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,000.00	1,000.00
БАРАА МАТЕРИАЛ	131,615,504.78	117,716,696.80
Түүхий эд материал	104,495,191.80	98,963,919.02
Тусгай зориулалттай материал	45,544,435.24	63,808,423.10
Эм боох материал	58,950,756.56	35,155,495.92
Бэлэн бүтээгдэхүүн	4,711,206.90	3,665,120.10
Хангамжийн материал	22,409,106.08	15,087,657.68
Бичиг хэргийн материал	1,032,900.00	873,600.00
Аж ахуйн материал	4,946,156.08	3,641,545.08
Сэлбэг хэрэгсэл	12,228,950.00	5,485,600.00
Түлш, шатах тослох материал	2,500.00	1,008,912.60
Хүнсний материал	1,513,600.00	1,056,000.00
Бусад хангамжийн материал	2,685,000.00	3,022,000.00
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,791,508,685.11</u>	<u>1,776,906,583.23</u>
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,791,508,685.11	1,776,906,583.23
Биет хөрөнгө	1,777,314,685.11	1,762,712,583.23
Барилга, байгууламж, орон сууц	1,589,865,390.00	1,589,865,390.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	-71,213,244.53	-103,599,882.17
Авто-тээврийн хэрэгсэл	159,575,000.00	184,375,000.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	-53,574,999.96	-71,574,999.96
Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	196,043,722.97	222,246,856.06
Хуримтлагдсан элэгдэл	-85,766,245.10	-107,950,832.47
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	46,059,654.49	57,204,654.49
Хуримтлагдсан элэгдэл	-9,351,542.72	-12,238,552.64
Бусад үндсэн хөрөнгө	6,460,000.00	6,460,000.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,292,000.04	-2,584,000.08
Ном	508,950.00	508,950.00
Биет бус хөрөнгө	14,194,000.00	14,194,000.00
Бусад биет бус хөрөнгө	14,394,000.00	14,394,000.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	-200,000.00	-200,000.00
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,984,280,717.04</u>	<u>1,916,574,366.57</u>

НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	14,908,680.00
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	14,908,680.00
Өглөг	00.00	14,908,680.00
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	00.00	14,748,880.00
Бусад өглөг	00.00	159,800.00
Байгууллагад төлөх өглөг	00.00	159,800.00
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,984,280,717.04	1,901,665,686.57
Засгийн газрын хувь оролцоо	1,984,280,717.04	1,901,665,686.57
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	218,103,311.04	218,103,311.04
Өмч: - төрийн	218,103,311.04	218,103,311.04
Хуримтлагдсан үр дүн	1,515,410,286.16	1,432,795,255.69
Өмнөх үеийн үр дүн	1,515,410,286.16	1,515,410,286.16
Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-82,615,030.47
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	250,767,119.84	250,767,119.84
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,984,280,717.04	1,916,574,366.57

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	680,958,928.64	632,250,540.51
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	152,727,828.64	56,986,990.01
120	Нийтлэг татварын бус орлого	150,416,328.64	56,986,990.01
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	148,996,328.64	2,033,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	148,996,328.64	2,033,500.00
120009	Бусад орлого	1,420,000.00	00.00
122	Тусламжийн орлого	2,311,500.00	00.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	2,311,500.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	528,231,100.00	575,263,550.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	250,000.00	3,730,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	250,000.00	3,730,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	59,561,000.00	72,399,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	59,561,000.00	72,399,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	468,420,100.00	499,134,550.50
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	468,420,100.00	499,134,550.50
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	562,984,936.70	713,113,496.98
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	562,984,936.70	713,113,496.98
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	556,492,021.24	712,889,709.81
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	270,891,747.50	361,440,729.44
210101	Үндсэн цалин	186,474,532.44	246,721,513.30
210102	Нэмэгдэл	57,749,095.38	79,396,289.48
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,660,000.00	4,259,000.00
210104	Урамшуулал	23,008,119.68	31,063,926.66

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	36,150,678.54	45,736,355.86
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,946,512.48	33,180,471.85
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,847,304.05	3,897,437.94
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,177,043.20	2,959,550.25
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	417,364.71	518,081.45
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,762,454.10	5,180,814.37
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	57,544,693.00	84,574,882.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,191,241.00	10,627,602.84
210302	Түлш, халаалт	50,353,452.00	73,947,280.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,479,257.87	37,517,899.56
210401	Бичиг хэрэг	1,945,290.00	3,557,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,186,099.87	28,426,003.20
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	551,500.00	577,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	560,000.00	1,771,300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,236,368.00	3,186,096.36
2105	Нормативт зардал	50,061,976.74	80,389,892.14
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	41,075,986.74	69,068,422.14
210502	Хоол, хүнс	8,985,990.00	9,906,050.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	1,415,420.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	33,042,100.97	21,895,307.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	386,999.97	00.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	29,694,091.00	10,251,957.00
210604	Урсгал засвар	2,961,010.00	11,643,350.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,500,000.00	1,548,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,500,000.00	1,548,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	00.00	683,608.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	00.00	400,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	00.00	242,500.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	41,108.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,821,566.62	79,102,234.97
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,687,230.00	2,352,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	65,134,336.62	76,750,234.97
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,492,915.46	223,787.17
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,000.00	00.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	17,000.00	00.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	6,475,915.46	223,787.17
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,475,915.46	223,787.17
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	117,973,991.94	-80,862,956.47
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	00.00	00.00
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	00.00	1,752,074.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	00.00	1,752,074.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	00.00	-1,752,074.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	117,973,991.94	-82,615,030.47

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	649,732,500.00	575,263,550.50
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,420,000.00	00.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,420,000.00	00.00
120009	Бусад орлого	1,420,000.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	648,312,500.00	575,263,550.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	120,331,400.00	3,730,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	250,000.00	3,730,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	59,561,000.00	72,399,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	59,561,000.00	72,399,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	468,420,100.00	499,134,550.50
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	468,420,100.00	499,134,550.50
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	566,908,428.41	598,803,991.11
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	566,908,428.41	598,803,991.11
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	560,432,512.95	598,580,203.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	271,571,248.31	361,503,863.56
210101	Үндсэн цалин	187,381,895.25	246,731,294.23
210102	Нэмэгдэл	57,521,233.38	79,171,552.98
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,660,000.00	4,238,000.00
210104	Урамшуулал	23,008,119.68	31,363,016.35
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	36,150,678.64	45,673,221.74
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,946,513.53	32,630,168.08
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,847,304.05	3,815,889.94
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,177,043.20	2,949,111.85
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	417,364.71	566,186.55
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,762,453.15	5,711,865.32
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	53,987,569.00	70,986,012.83
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,225,014.00	15,573,300.00
210302	Түлш, халаалт	47,762,555.00	54,925,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	487,012.83
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32,325,627.00	35,912,635.80
210401	Бичиг хэрэг	2,650,800.00	3,043,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,646,329.00	30,812,835.80
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	671,500.00	577,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,356,998.00	1,478,600.00
2105	Нормативт зардал	120,982,276.00	49,173,697.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	106,560,676.00	32,925,247.00
210502	Хоол, хүнс	9,455,600.00	9,448,450.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,966,000.00	6,800,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,927,884.00	23,041,400.00

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,499,200.00	4,480,000.00
210602	Тавилга	12,693,750.00	6,850,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	4,117,800.00	2,534,900.00
210604	Урсгал засвар	11,617,134.00	9,176,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,500,000.00	1,548,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,500,000.00	1,548,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	00.00	663,652.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	00.00	400,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	00.00	242,500.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	21,152.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,987,230.00	10,076,921.01
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,987,230.00	10,076,921.01
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,475,915.46	223,787.17
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	6,475,915.46	223,787.17
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,475,915.46	223,787.17
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	82,824,071.59	-23,540,440.61
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	27,700,000.00	15,665,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	27,700,000.00	15,665,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	27,700,000.00	15,665,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	27,700,000.00	15,665,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-27,700,000.00	-15,665,000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	55,124,071.59	-39,205,440.61
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	5,578,065.46	60,702,137.05
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	60,702,137.05	21,496,696.44

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	203,909,311.04	116,128,601.07	-73,488,092.74	246,549,819.37
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	203,909,311.04	116,128,601.07	-73,488,092.74	246,549,819.37
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	9,900,312.00	9,900,312.00
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	218,103,311.04	250,767,119.84	1,515,410,286.16	1,984,280,717.04
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	218,103,311.04	250,767,119.84	1,515,410,286.16	1,984,280,717.04

D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	218,103,311.04	250,767,119.84	1,515,410,286.16	1,984,280,717.04
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-82,615,030.47	-82,615,030.47
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	218,103,311.04	250,767,119.84	1,432,795,255.69	1,901,665,686.57

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	570,456,300.00	540,289,991.11	30,166,308.89	94.71
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	570,456,300.00	540,289,991.11	30,166,308.89	94.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	570,456,300.00	540,289,991.11	30,166,308.89	94.71
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	382,208,200.00	361,503,863.56	20,704,336.44	94.58
210101	Үндсэн цалин	248,213,300.00	246,731,294.23	1,482,005.77	99.40
210102	Нэмэгдэл	49,383,300.00	79,171,552.98	-29,788,252.98	160.32
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,233,600.00	4,238,000.00	-4,400.00	100.10
210104	Урамшуулал	80,378,000.00	31,363,016.35	49,014,983.65	39.02
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	45,840,400.00	45,673,221.74	167,178.26	99.64
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,172,400.00	32,630,168.08	-1,457,768.08	104.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,667,100.00	3,815,889.94	-148,789.94	104.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,933,800.00	2,949,111.85	-15,311.85	100.52
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	732,000.00	566,186.55	165,813.45	77.35
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,335,100.00	5,711,865.32	1,623,234.68	77.87
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40,695,100.00	35,912,635.80	4,782,464.20	88.25
210401	Бичиг хэрэг	3,051,600.00	3,043,700.00	7,900.00	99.74
210402	Тээвэр, шатахуун	34,381,000.00	30,812,835.80	3,568,164.20	89.62
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,762,200.00	577,500.00	1,184,700.00	32.77

2104 05	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,500,300.00	1,478,600.00	21,700.00	98.55
2105	Нормативт зардал	49,203,000.00	49,173,697.00	29,303.00	99.94
2105 01	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	32,949,000.00	32,925,247.00	23,753.00	99.93
2105 02	Хоол, хүнс	9,454,000.00	9,448,450.00	5,550.00	99.94
2105 03	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,800,000.00	6,800,000.00	0.00	100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	37,625,300.00	37,517,200.00	108,100.00	99.71
2106 01	Багаж, техник, хэрэгсэл	15,000,000.00	15,000,000.00	0.00	100.00
2106 02	Тавилга	12,000,000.00	11,995,000.00	5,000.00	99.96
2106 03	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,625,300.00	2,534,900.00	90,400.00	96.56
2106 04	Урсгал засвар	8,000,000.00	7,987,300.00	12,700.00	99.84
2107	Томилолт, зочны зардал	1,609,200.00	1,548,800.00	60,400.00	96.25
2107 02	Дотоод албан томилолт	1,609,200.00	1,548,800.00	60,400.00	96.25
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,040,500.00	663,652.00	376,848.00	63.78
2108 02	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	400,000.00	400,000.00	0.00	100.00
2108 03	Даатгалын үйлчилгээ	102,000.00	00.00	102,000.00	-
2108 04	Тээврийн хэрэгслийн татвар	290,000.00	242,500.00	47,500.00	83.62
2108 07	Газрын төлбөр	25,500.00	21,152.00	4,348.00	82.95
2108 08	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	223,000.00	00.00	223,000.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,234,600.00	8,296,921.01	3,937,678.99	67.82
2109 01	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,234,600.00	8,296,921.01	3,937,678.99	67.82
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	511,174,200.00	372,400,572.50	138,773,627.50	72.85
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	00.00	57,337,879.00	-	-
1310 01	Улсын төсвөөс санхүүжих	00.00	57,337,879.00	-	-
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	510,174,200.00	314,062,693.50	196,111,506.50	61.56
1340 02	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	510,174,200.00	314,062,693.50	196,111,506.50	61.56
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	60,702,137.05	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	21,496,696.44	-	-
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	22	18	04	81.82
6200 01	Удирдах ажилтан	01	01	00	100.00

6200 02	Гүйцэтгэх ажилтан	17	13	04	76.4 7
6200 03	Үйлчлэх ажилтан	04	04	00	100. 00

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Бараа түүхий эд, материал худалдан авахдаа анхан шатны цахим баримтгүй	1	69,397.1			1	69,397.1						
Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгсэл, Автын агаарын бохирдол, Газрын төлбөр нийт 241.1 мянган төгрөгийн татвар төлөөгүй өглөгтэй байна.	1	241.1					1	241.1				
Тайлан хугацаанд нь ирүүлээгүй									1	1		
Дүн	3	69,638.3			1	69,397.1	1	241.1	1	1		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар илэрсэн 69,638.3 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 69,397.1 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 241.1 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж, өмнөх аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй санхүүгийн мэдээллийг цаг хугацаанд нь аудитад гаргаж ирүүлээгүй хариуцлага тооцуулах 1 зөрчлийг хүргүүллээ.

5.1 Хариуцлага тооцуулах тухай

- Шалгагдагч байгууллага санхүүгийн тайланг тайлагнахдаа улсын төсвийн гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилтийн төсвийн гүйцэтгэлийг нэгтгэж тайлагнаагүй.
- Нэмэлт санхүүжилтийн гүйцэтгэлийг тайлагнаагүй,
- Санхүүгийн тайланд төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг нэгтгээгүй, төсвийн тохируулгын тайланг бэлтгээгүй,
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд эмчлүүлэгчдийн тоог тайлагнаагүй.
- Өмнөх оны аудитын зөвлөмж, албан шаардлага, актыг төвлөрүүлээгүй, хэрэгжүүлэн ажиллаагүй
- Аудитад санхүүгийн тайланг албан тоотоор ирүүлээгүй
- Нягтлан бодогч нь тайлант хугацаанд солигдсон, өмнөх алдаа зөрчлийг давтан гаргасан байна.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Мөнгөн хөрөнгийн түүврийн горим сорил хэрэгжүүлэхэд бараа түүхий эд, материал худалдан авахдаа анхан шатны цахим баримтгүй 69,737.8 мянган төгрөгөөр дутуу хөтөлж баримтжуулаагүй, баталгаажуулаагүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", Сангийн сайдын 2017 оны 347 тоот тушаалаар батлагдсан "Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягтыг нөхөх заавар"-ын 6.5-д Төлбөрийн баримт "Төлбөрийн баримт нь бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөр, тооцоо хийгдсэнийг нотлох анхан шатны цаасан болон цахим баримт юм. Төлбөрийн баримтад борлуулагч, худалдан авагчийг таних тэмдэг, татвар төлөгчийн дугаар, төлбөр тооцоо хийгдсэн он, сар, өдөр, бараа, ажил, үйлчилгээний нэр, код, тоо хэмжээ, үнэ, татварын дүнг тусгана. Төлбөрийн баримтыг цахим гарын үсэг эсхүл тусгай нууцлалын QR кодоор баталгаажуулах бөгөөд Монгол Улсын Стандарт MNS 6529:2015 "Татварын нэгдсэн системд ашиглах төлбөрийн баримтын ерөнхий шаардлага"-д заасан загварын дагуу бүртгэлийн машинаар хоёр хувь үйлдэнэ." заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллах гэсэнтэй нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.8-д "байгуулсан гэрээ, хэлцэл, холбогдох дүрэм, журмыг баримтлаагүй"; 4.2.1.11-д "Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэж заасныг үндэслэн өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Өглөгийн данстай холбоотой

Илрүүлэлт: Татварын цахим тайлангийн системээр Авто тээвэр, өөрөө явагч хэрэгсэл, Автын агаарын бохирдол, газрын төлбөр нийт 241,196.0 мянган төгрөгийн татвар төлөөгүй өглөгтэй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Тооцооллын алдаагүй, үнэн зөв бүртгэл хөтөлж байх зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn